

کد مدرک: CO-F04-01 صفحه 1 از 5	صورتجلسه کمیسیون توسعه صادرات عادی ■ فوق العاده □	 اتاق بازرگانی معین حسینی رضوی
	رئیس جلسه: جناب آقای محمدیان دبیر جلسه: سرکار خانم بهرام زاده محل جلسه: ساختمان شماره ۱ شماره جلسه: ۷ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ ساعت شروع: ۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۹:۳۰	

دستور کار جلسه:

✓ بررسی مزایا و معایب ارز آف شور اعلامی توسط ریاست محترم بانک مرکزی و ارائه پیشنهادات لازم جهت ساز و کار اجرایی شدن آن

❖ اهم موارد مطرح شده:

«حسین محمدیان»، رئیس کمیسیون توسعه صادرات اتاق بازرگانی خراسان رضوی:

طبق اعلام رئیس کل بانک مرکزی در شورای گفت و گوی خراسان رضوی، طرح ریال آف شور تا پایان امسال نهایی و اعلام می شود؛ اما تاکنون در این زمینه، موضوع با بخش خصوصی در میان گذاشته نشده و فعالان اقتصادی به دلیل عدم شفافیت این طرح و بی اطلاعی از جزئیات آن، نگران هستند. متأسفانه در خصوص این مقوله مانند بسیاری از سیاست های دیگر پشت درهای بسته تصمیم گیری شده است. با توجه به عدم نظرخواهی از بخش خصوصی در تدوین این طرح، احتمال وجود ایرادات در آن زیاد است و اصلاح ایرادات احتمالی نیز زمان بر خواهد بود.

تقاضای بخش خصوصی آن است که متن آف شور پیش از ابلاغ، در اختیار اتاق بازرگانی قرار بگیرد تا با بررسی همه جانبه و ارائه اشکالات آن، اصلاحیه های لازم صورت پذیرد. تاکنون سه بار در این زمینه با مسئولین ذی ربط مکاتبه صورت گرفته؛ اما از بانک مرکزی در این خصوص پاسخی دریافت نکردیم.

یکی از مهم ترین علل کاهش صادرات، سیاست های ناکارآمد داخلی است؛ چرا که دولت، بخش خصوصی را طرف مشورت خود قرار نمی دهد. رفع تعهد ارزی یکی از بزرگترین چالش های پیش روی صادرات است، تصریح کرد: با وجود مطالبه گری بخش خصوصی برای رفع چالش های این حوزه، ترتیب اثری داده نمی شود. متأسفانه علی رغم تمامی هشدارها، وضعیت تجارت خارجی کشور مطلوب نیست؛ چنانکه آمارها حاکی از تراز تجاری منفی کشور در ۱۰ ماهه اخیر است.

گزارش ها حاکی از فاصله بسیار زیاد ایران با سایر کشورها در خصوص ایجاد زنجیره ارزش است. متأسفانه این روند حتی در خصوص کشورهای همسایه نیز صدق می کند و این مساله زنگ خطر است. این که ما به کاهش واردات افتخار کنیم صحیح نیست؛ چرا که بسیاری از کشورهای دنیا با واردات مواد اولیه و کالاهای نیم ساخته روند صادرات خود را صعودی کرده اند.

به منظور پرهیز از دچار شدن به روزمرگی در مباحث مورد بررسی کمیسیون، تصمیم بر آن شد تا با همکاری اساتید اقتصادی دانشگاه فردوسی مشهد، برنامه پیشنهادی جامع صادراتی خراسان رضوی را تدوین کنیم. این برنامه با هدف شناسایی کشورهای اولویت صادراتی استان و افزایش تنوع صادراتی در دستور کار خواهد گرفت.

همچنین باید بر روی محصولاتی که در استان تولید نمی شود؛ اما قابلیت صادرات آن از استان فراهم است، تمرکز کنیم. امید می رود این طرح در سال ۱۴۰۳ در اختیار مسئولان استان و فعالان اقتصادی قرار بگیرد تا طبق آن نقشه راه حرکت کنیم. یکی از بحث های جدی ما، تمرکز بر مقوله بازاریابی و بازاریابی در عرصه صادرات است؛ چرا که بخش عمده شرکت های خراسان رضوی در بحث صادرات به صورت سنتی فعالیت می کنند و ضروری است با توجه به شرایط موجود، تدبیری جدی برای این حوزه اندیشیده شود.

«محمدحسین روشک»، عضو هیات رئیسه اتاق خراسان رضوی:

در حال حاضر، مشکل اصلی صادرکنندگان، مابه التفاوت نرخ ارز آزاد و دولتی است. اینکه صادرکننده ارز حاصل از صادرات خود را به نرخ ارز تر از بازار در اختیار دولت قرار دهد تا بانک مرکزی این ارز را در قالب ارز مسافرتی و واردات کالا های غیر اساسی

کد مدرک: CO-F04-01 صفحه 2 از 5	صورتجلسه کمیسیون توسعه صادرات عادی ■ فوق العاده □	
	رئیس جلسه: جناب آقای محمدیان دبیر جلسه: سرکار خانم بهرام زاده محل جلسه: ساختمان شماره ۱ شماره جلسه: ۷ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ ساعت شروع: ۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۹:۳۰	

به افراد بدهد صحیح نیست و در غایت امر به ضرر اقتصاد کشورمان است. تفاوت نرخ ارز آزاد و دولتی، در حال حاضر حدود ۱۷ هزار تومان است؛ باید مشخص شود که این مابه‌التفاوت نرخ به نفع چه کسانی است و زمینه مصرف آن چیست؟ روشنگر یادآور شد: پیش‌بینی ما این بود که در ۲ ماه پایانی سال، حداقل ۴ برابر صادرات از استان خراسان رضوی صورت پذیرد؛ اما متأسفانه این مهم محقق نشده و نمیشود چرا که صادرکننده باید کالا را به نرخ ارز آزاد از بازار داخلی تهیه و صادر کنند و سپس، ارز حاصل از صادرات را با نرخ نیمایی در اختیار دولت و این و آن قرار دهد.

«مرتضی آقامیرزاده»، نایب رئیس کمیسیون توسعه صادرات اتاق بازرگانی خراسان رضوی:

ضمن گلایه از عدم همخوانی سامانه جامع تجارت با سامانه امور مالیاتی در خصوص ارقام رفع تعهد ارزی، تصریح کرد: سوال اینجاست که چرا هیچگونه ارتباطی میان دو سامانه دولتی وجود ندارد و هیچ مقامی و مسئولی پاسخگوی این قضیه نیست؟ تنها راهکار ارائه شده مسئولان در این رابطه آن است که باید مالیات را طبق سامانه امور مالیاتی پرداخت کنیم و پس از آن به هیات‌های حل اختلاف مالیاتی اعتراض نماییم. پس از ارسال جوابیه بانک مرکزی به سازمان امور مالیاتی، مبلغ دریافت شده اضافه، به فعال اقتصادی عودت می‌گردد.

تمامی این چالش‌ها در تضاد با فرآیند صادرات است. صادرکننده در این شرایط هیچ انگیزه‌ای برای صادرات ندارد. قطعاً این مشکل گریبانگیر تمامی فعالان اقتصادی خواهد شد؛ لذا ضروری است اتاق بازرگانی برای آن تدبیر اساسی بیاندیشد و در راستای رفع این موضوع پیگیری‌ها و مطالبه‌گری لازم را داشته باشد.

«شهرام عیدی‌زاده» نایب رئیس کمیسیون اقتصاد کلان و برنامه‌های راهبردی اتاق مشهد:

شنیده‌ها حاکی از آن است که بانک مرکزی لایحه آف‌شور را بدون نظرخواهی از بخش خصوصی تدوین می‌کند؛ این در حالی است که خراسان رضوی از ابلاغ این بخشنامه بیشترین تاثیر را خواهد پذیرفت؛ چرا که رئیس کل بانک مرکزی این طرح را عملاً در خصوص تجارت با افغانستان پذیرفته و مطرح نموده است.

ما در مرکز پژوهش‌های اتاق مشهد، پیش‌نویس آیین‌نامه پیشنهادی در خصوص آف‌شور را تهیه کرده و از فعالان اقتصادی تقاضا داریم نظرات و پیشنهادات خود را در خصوص این پیش‌نویس به ما ارائه کنند تا قبل از آن که بانک مرکزی بخشنامه خود در این زمینه را ابلاغ کند، پیش‌نویس را به آن انعکاس دهیم.

تدوین پیش‌نویس در این زمینه بسیار دشوار بود؛ چرا که مقوله آف‌شور در کشور ما مبحثی تازه است، اصطلاح آف‌شور به مکانی در خارج از کشور فرد اشاره دارد. این اصطلاح معمولاً در بخش‌های بانکی و مالی برای توصیف مناطقی استفاده می‌شود که مقررات آن با کشور اصلی متفاوت است. مکان‌های آف‌شور معمولاً کشورهای جزیره‌ای هستند، جایی که نهادها و شرکت‌ها، سرمایه‌گذاری‌ها و سپرده‌ها را تاسیس می‌کنند. شرکت‌ها و افراد (معمولاً آنهایی که دارایی خالص زیادی دارند) ممکن است برای شرایط مطلوب‌تر، از جمله در بحث مالیات، برخورداری از مقررات آسان‌تر یا حفاظت از دارایی‌ها، به خارج از کشور مهاجرت کنند.

تاکنون ارز آف‌شور در کشورهایی مانند تایلند، سنگاپور، فیلیپین، مالزی، کره و اندونزی اجرا شده است.

در خصوص معایب ارز آف‌شور و دلایل محدود کردن باید گفت: ارز آف‌شور منجر به کاهش توانایی سیاست‌گذار در اجرای سیاست پولی مستقل به ویژه تحت سیاست نرخ ارز ثابت خواهد شد و در نتیجه، کنترل شرایط اقتصادی را دشوار خواهد کرد. علاوه بر این در شرایطی خاص، ممکن است باعث بی‌ثباتی بازار ارز داخلی شود.

کنترل سرمایه، در دسترس بودن، حفظ حریم خصوصی، پس‌انداز مالیاتی، حفاظت از دارایی، تنوع بخشی و... از جمله مزایای این طرح است.

کد مدرک: CO-F04-01 صفحه 3 از 5	صورتجلسه کمیسیون توسعه صادرات عادی ■ فوق العاده □	
	رییس جلسه: جناب آقای محمدیان دبیر جلسه: سرکار خانم بهرام زاده محل جلسه: ساختمان شماره ۱ شماره جلسه: ۷ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ ساعت شروع: ۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۹:۳۰	

با توجه به شرایط پیش رو تا ۲ سال آینده امکان پذیر نیست که دولت ارز آزاد را مبنای معاملات خود قرار دهد و به همین دلیل باید بحث ریال آف شور را به جد پیگیری کنیم.

«جلال حامد حیدری»، کارشناس ارزی شورای هماهنگی بانک‌های خراسان رضوی:

بانک سپه، بحث ریال آف شور را به صورت آزمایشی عملیاتی کرده است؛ البته نتوانسته در خصوص سازوکار آن پاسخ مناسبی به ما ارائه کند. بانک مرکزی نیز تاکنون در خصوص سازوکار اجرایی آن، چیزی ابلاغ نکرده؛ با این حال، تلاش می‌کنیم که تا از طریق مراجع ذی ربط در خصوص این روند اطلاعاتی کسب کنیم.

کشورهای مختلف مانند چین، روسیه و... از ارز آف شور استفاده می‌کنند، به نظر می‌رسد تا پایان سال بحث ریال آف شور در بانک‌های ایران عملیاتی شود. ما منتظر ابلاغ بخشنامه و دستورالعمل بانک مرکزی هستیم و قطعاً پس از ابلاغ این بخشنامه جلسه‌ای به منظور شفاف سازی موضوع برگزار خواهیم کرد.

«مجید گرامی»، نماینده اداره کل صمت خراسان رضوی:

در حال حاضر تمامی فعالیت‌های اقتصادی با جزئیات دقیق در سامانه جامع تجارت ثبت می‌شود؛ اما شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی باید به این مهم توجه داشته باشند که عملیات صادراتی خود را در خصوص شرایط کارت بازرگانی و میزان تعهدات ارزی صادراتی و وارداتی‌شان باید همیشه تحت نظارت و مدیریت داشته باشند؛ چنانچه فعال صادراتی پس از مهلت‌های قانونی ایفای تعهدات ارزی با معافیت مالیاتی، رفع تعهد ارزی خود را انجام داده باشد، این آمار در سامانه امور مالیاتی قابل مشاهده نبوده و اختلاف درصد رفع تعهد ارزی بین دو سامانه ایجاد می‌شود و وضعیت آن فعال اقتصادی مانند کسی است که رفع تعهد ارزی نکرده است.

کاهش ارزش پول ملی و نوسانات شدید نرخ ارز، ریال آف شور را تحت تاثیر قرار می‌دهد، در این حوزه ضرورت دارد کشورهای هدف، ریال آف شور را بپذیرند و در همین راستا بایستی پیمان‌های پولی در خصوص آف شور منعقد شود و ضوابط و مقررات آن در بانک‌های مرکزی کشورهای مقابل مورد پذیرش قرار گیرد و قبل از اجرایی شدن ریال آف شور در این خصوص اطلاع رسانی از سوی مراجع ذیربط صورت پذیرد؛ چرا که معمولاً آف شور برای ارزهای قدرتمند مانند یورو، یوان، دلار و ... است که از ثبات برخوردارند به همین دلیل کشورهای هدف به راحتی آن را می‌پذیرند و نیازی به انعقاد قرارداد نیست.

با همه این‌ها توصیه می‌شود که یا نسبت ارزش ریال آف شور در تبدیل در داخل کشور و بازپرداخت به متقاضی به نرخ ریال رایج ملی، سهمی از ارزهای پر قدرت مثل یورو و یوان و یا نسبت تورم داخلی میانگین ارزها مورد محاسبه و توجه قرار گیرد و یا اینکه دولت صادرات ریالی را تحت شرایطی قبول کند که قطعاً چالش‌های این حوزه به مراتب از پذیرش آف شور کمتر خواهد بود.

«هادی حقیقی»، مسئول هماهنگی بازارچه‌های مرزی و روابط خارجی استانداری خراسان رضوی:

در ۱۰ ماهه سال ۱۴۰۲ کشورهای ترکمنستان، روسیه، افغانستان، تاجیکستان، قرقزستان، ازبکستان، عراق، ترکیه و پاکستان به ترتیب در اولویت مبادلات تجاری استان قرار داشته‌اند.

در سال ۱۴۰۲ نشست‌ها و مذاکرات خوبی با کشور روسیه داشتیم به طوری که یکی از موجه‌ترین تشکلهای تجاری کشور روسیه به استان خراسان رضوی سفر خواهند کرد. در سال آتی نیز جمعی از فعالان اقتصادی مسکو به استان سفر می‌کنند که این مهم بی سابقه خواهد بود؛ چرا که آنان ظرفیت‌های استان را احصا و شناسایی کردند و بر توانمندی‌های خراسان تمرکز کرده‌اند.

پیرو پیشنهاد استاندار، نشست مشترک بین‌المللی فعالان حوزه حمل و نقل ریلی بین ایران، روسیه، قزاقستان و ترکمنستان در مشهد شکل خواهد گرفت و برخی اقدامات اولیه در این رابطه انجام شده است.

کد مدرک: CO-F04-01 صفحه 4 از 5	صور تجلسه کمیسیون توسعه صادرات عادی ■ فوق العاده □	 آئین دایمی معین معین و معین وزارت معین
	رئیس جلسه: جناب آقای محمدیان دبیر جلسه: سرکار خانم بهرام زاده محل جلسه: ساختمان شماره ۱ شماره جلسه: ۷ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ ساعت شروع: ۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۹:۳۰	

❖ مصوبات جلسه:

ردیف	شرح مصوبه	اقدامات مرتبط	مهلت اقدام
۱	در خصوص موضوع ریال آف شور مقرر گردید نسخه نهایی آئین نامه در گروه اعضا و در اختیار صاحب نظران قرار گیرد و پس از احصاء نظرات، گزارش کارشناسی نهایی توسط کمیسیون به ریاست محترم اتاق ارائه شود.	قراردادن آئین نامه در گروه اعضا و در اختیار صاحب نظران	یک ماه
۲	با توجه به اعلام وجود مصادیق عدم همخوانی ارقام رفع تعهد ارزی در سامانه جامع تجارت و سامانه امور مالیاتی از سوی اعضای کمیسیون، مقرر گردید موضوع در نشست بعدی کمیسیون طرح و جهت ارائه راهکار مناسب هم اندیشی گردد.	طرح در جلسه آتی کمیسیون	یک ماه

❖ لیست حاضرین:

الف - معین کمیسیون:

جناب آقای محمد حسین روشنگر

ب- مهمان کمیسیون:

ج- اعضای کمیسیون: آقایان و خانمها

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت در کمیسیون	وضعیت حضور
۱	حسین محمدیان	رئیس	✓
۲	مرتضی آقامیرزاده	نایب رئیس	✓
۳	مهلا بهرام زاده	دبیر	✓
۴	محمد رضا ابراهیم پور	عضو کمیسیون	✓
۵	سید علیرضا اشرفی	عضو کمیسیون	-
۶	نگین افتخاری	عضو کمیسیون	✓
۷	نجمه انواری	عضو کمیسیون	✓
۸	محمد بانکی پور	عضو کمیسیون	-
۹	احمد بدیعی	عضو کمیسیون	-
۱۰	حسن بکایان	عضو کمیسیون	-
۱۱	مجتبی بهاروند	عضو کمیسیون	✓
۱۲	ساره پرهیزی	عضو کمیسیون	-
۱۳	پورقاسمی	عضو کمیسیون	-
۱۴	امین تابعی	عضو کمیسیون	-
۱۵	فاطمه جمیلی	عضو کمیسیون	-
۱۶	احسان جونی	عضو کمیسیون	✓
۱۷	شیرآقا حبیبی	عضو کمیسیون	✓

صور تجلسه کمیسیون توسعه صادرات**فوق العاده****عادی**

کد مدرک: CO-F04-01

صفحه 5 از 5

رییس جلسه: جناب آقای محمدیان دبیر جلسه: سرکار خانم بهرام زاده محل جلسه: ساختمان شماره ۱
 شماره جلسه: ۷ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ ساعت شروع: ۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۹:۳۰

✓	عضو کمیسیون	قاسم حیدریان	۱۸
-	عضو کمیسیون	رویا خاکی	۱۹
✓	عضو کمیسیون	زهرا دانشور	۲۰
✓	عضو کمیسیون	آذر دهستانی	۲۱
✓	عضو کمیسیون	محمد دهستانی	۲۲
-	عضو کمیسیون	افشین راوریان	۲۳
✓	عضو کمیسیون	غلامعلی سخاوت	۲۴
-	عضو کمیسیون	سید مرتضی سردارقندچی	۲۵
✓	عضو کمیسیون	حسن سعیدی	۲۶
-	عضو کمیسیون	ناصر شادکام	۲۷
-	عضو کمیسیون	کاظم شیردل	۲۸
-	عضو کمیسیون	نجمه صمصامی	۲۹
✓	عضو کمیسیون	افسانه ضیایی	۳۰
✓	عضو کمیسیون	محمود کیانی توانا	۳۱
✓	عضو کمیسیون	احمد محسنی	۳۲
✓	عضو کمیسیون	محسن محمدیان	۳۳
✓	عضو کمیسیون	سعیده موسوی	۳۴
-	عضو کمیسیون	غلامرضا میری	۳۵
-	عضو کمیسیون	سیدهدای نبی زاده	۳۶
✓	عضو کمیسیون	محمد نجاریان	۳۷

ج- سایر مهمان ها:

آقایان و خانمها:

علیرضا آرازشی، حسین بختیاری، سعیده به نژاد، سید مهدی پرهیزگار، امین تقی زاده بهابادی، محمود حسینعلی زاده، هادی حقیقی، حسین حساری، سیدجلال حامد حیدری، سیدمحمد دانش، عماد رجحانی، حسین سرحدی، نجمه سوری ناصری، علی صرفی، مهدی کیمیایی راد، محمد کیوانی پور، مجید گرامی، فرشاد علوی، شهرام عیدی زاده، فاطمه معموری، جعفر معصومین، سید حسام الدین نظام، مرتضی وارسته، محمد هراتیان